

LAKEUDEN EKO

JÄTEHUOLTOVIRANOMAINEN JA NELJÄN KUNNAN YHTEISTYÖ: LIMINKA MUHOS TYRNÄVÄ UTAJÄRVI

”Jätteen tuottajasta
uusiomateriaalin valmistajaksi!”

Miksi erottiin? Taustaa päätöksiin....

- Kunnilla sopimukset Oulun kaupungin jätehuoltoliikelaitoksen kanssa jätehuoltopalvelujen ja jäteneuvonnan järjestämisestä.
- Syyskuun 2014 alussa voimaan tulleet kunta- ja kilpailulain muutokset velvoittavat kuntia yhtiöittämään toimintojaan, joita hoidetaan kilpailutilanteessa markkinoilla.
- Oulun jätehuolto päätettiin yhtiöittää Oulun kaupunginvaltuuston päätöksellä lokakuussa 2014 => Liikelaitoksena toiminut Oulun jätehuolto muuttui Oulun kaupungin omistamaksi osakeyhtiöksi 1.1.2015 alkaen.
  - Ympäristökunnille ei tuotu esille vaihtoehtoja vaan Oulu päätti yksin.
  - Ennen yhtiöittämistä Oulu tuloutti noin 10 Me kaupungin kassaan. Muille kunnille ei mitään 😊
  - Omistusosuus määräytyy maksetun maksun ja nykyisen nettovarallisuuden arvon mukaan (velat-varat) => Liminka 0,84% omistusosuus yhtiöstä
  - Hallituksen muodostaminen Oulun kaupunki 4 jäsentä ja muille osakkaille yksi yhteinen edustaja hallitukseen (ei käytännössä päätäntävaltaa)
- Kunnat päättivät teettää erillisselvityksen
- Kuntien tekniset johtajat muodostivat valmisteluryhmän

Erillisselvityksen tausta-ajatuksia

Jätehuoltojärjestelmän elinkeinopoliittiset vaikutukset:

M. Marjanen, H. Ollakka 3.9.2015

- Osakeyhtiön tekemät päätökset eivät ole samalla lailla julkisia kuin liikelaitoksen
-> läpinäkyvyys vähenee.
  - Kuntien mahdollisuus osallistua päätöksentekoon vähenee.
  - Syntyvä jäte on toimitettava yhtiön määräämään paikkaan yhtiön määräämillä ehdoilla (voi pitkällä tähtäimellä heikentää kuntien päätösvaltaa).
  - Kilpailutuksen mahdollisuus poistuu.
  - Kuntalaisille järjestettävät jätehuoltopalvelut ja niiden työpaikat keskittyvät Ouluun.
  - Paikallisten jätehuoltoyritysten toiminta markkinoilla voi vaikeutua.
  - Uuden toimintamallin myötä kunnat antaisivat yhdelle yhtiölle määräävän markkina-aseman
- **Eurot, työpaikat ja uudet yritykset sekä jätehuollon osaaminen keskittyvät vain Ouluun**

Lähde

3

21.12.202

0

Johtopäätöksiä selvityksestä:

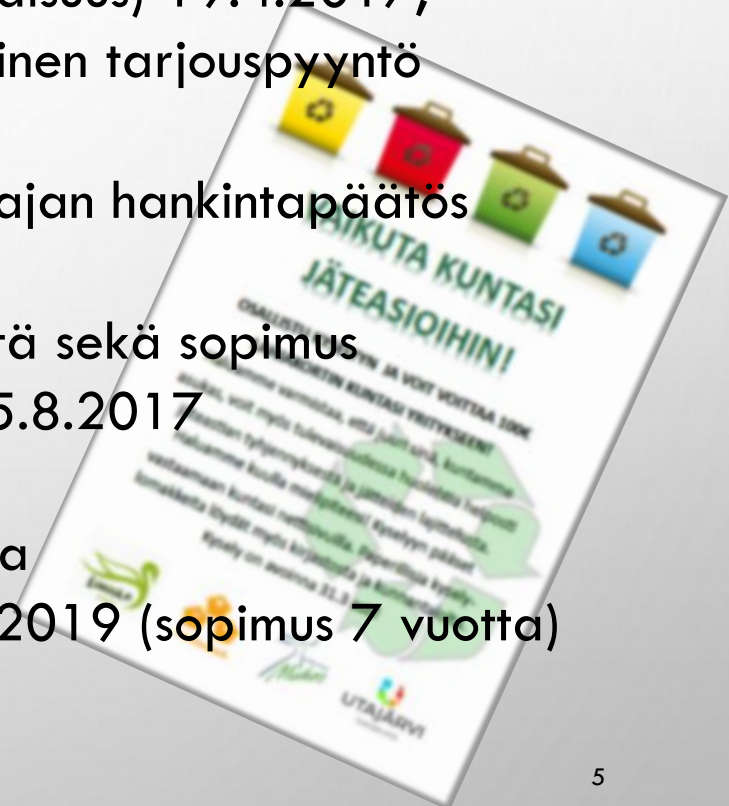
- ❖ EU:n jätedirektiivi (ja myöhemmin tullut Kiertotalouspaketti sekä Valtsu) edellyttää kunnilta toimenpiteitä ja kierrätysasteen nostoa nopeassa tahdissa
- ❖ Jätehuollossa syntypaikkalajittelua ja kierrätystä täytyy lisätä, poltto ei ole tulevaisuuden ratkaisu
- ❖ Jätehuolto on kannattavaa liiketoimintaa
- ❖ Kiertotalous ja sen kehittäminen on mahdollisuus
- ❖ Jätehuollon ja kiertotalouden kehittämällä on positiivisia työllisyys- ja yritysvaikutuksia

Lähde: Pekka Rajala, Limingan kunta 2019

Huom! Suomessa kunnat omistavat kuntalaisten asumisessa syntyvän jätteen (pois lukien tuottajayhteisön jätteet) = yrityksillä ei ole mahdollisuutta vastaanottaa kuntalaisten jätteitä ilman kunnan sopimusta ja/tai jätehuoltoviranomaisen tekemää päätöstä = yrityksillä ei ole valmiita järjestelmiä tätä varten = kilpailutus mahdollisti tämän toiminnan alueellamme ensimmäistä kertaa!!

Lakeuden EKOn synty

- Päätös kilpailuttamisesta ja yhteisestä viranomaisesta 2016
- Asiakaskysely kuntalaisille; palvelutason nosto 2017
- Kilpailuttaminen; markkinakatselmus (infotilaisuus) 19.4.2017, tarjouspyynnön julkaisu 29.6.2017, varsinainen tarjouspyyntö 4.10.2017
- Jätehuollon operatiivisten palveluiden tuottajan hankintapäätös 1.12.2017
- Irtisanoutuminen jätehuollon viranomaistyöstä sekä sopimus yhteisestä jätelautakunnasta (päiväty) 15.8.2017
- Lakeuden EKOn toiminta alkoi 2018
- Irtisanoutuminen Oulun Kiertokaari Oy:stä ja uuden palveluntuottajan toiminta alkoi 1.1.2019 (sopimus 7 vuotta)

Tavoitteena

On

nostaa palvelutasoa, hyödyntää digitalisaatiota, nostaa kierrätysastetta (EU/Walitsu) siten, etteivät jätehuollon kokonaiskustannukset nouse!

Visio

- Alueella tuotetut jätteet käsitellään, kierrätetään ja hyödynnetään paikallisten/lähi-alueiden yritysten toimesta.
- Jäteasemien palveluissa, jätteiden keräyksessä sekä kierrätyksessä hyödynnetään digitalisaatiota tehokkaasti.
- Jätteiden lajittelu ja jätejakeiden laatu on huippuluokkaa.
- Jätteiden määrää on saatu vähennettyä niin kotitalouksissa kuin yrityksiä ja kuntien toiminnassa.
- Kuntalaiset ovat liittyneet järjestettyyn jätehuoltoon ja toimivat vastuullisesti. Mökkiläisillä ja matkailijoilla on kattava jätehuolto. Aluekeräyspisteitä on EKO:n alueella useita.
- Jätehuoltoviranomaisen toiminta tunnetaan ja palveluita osataan käyttää monipuolisesti. Toimintaan luotetaan laajasti.
- Lakeuden EKO toimii aktiivisessa yhteistyössä alueen jätekuljetus-yritysten, muiden jätealan toimijoiden sekä jätehuoltoyritysten kanssa.

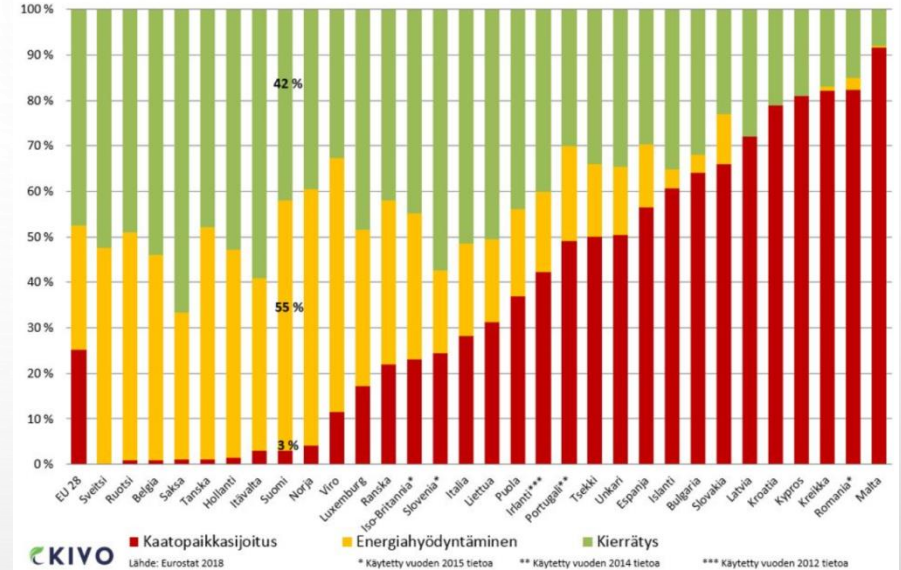
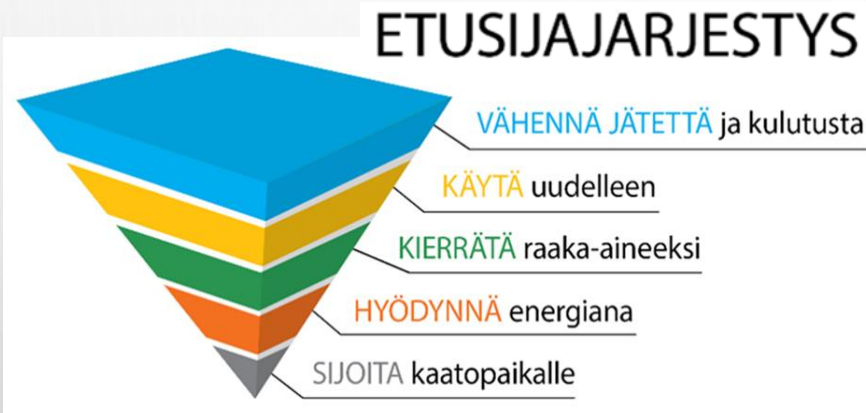

Palvelutason nosto

Jätehuollon palvelutaso		
Jäteasemat	Oulun Kiertokaari Oy	kuntien jätehuoltoyhteistyö
aukiolo	ark 1 pvä 3 - 4 h	ark 1 pva 4 h + (1.5. -31.8) parillinen vk la 4 h
maksu	käteinen	käteinen ja kortti
hinnoittelu	1 m3 max 200 kg	pienerät, peräkärky, kpl
jätejakeet	Vaarallinen jäte (SER, maalit, öljyt, akut, jne.), iso sekajäte, rakennus- ja remonttijäte ja metalliesineet	Vaarallinen jäte (SER, maalit, öljyt, akut, jne.), iso sekaj., rakennus- ja remonttijäte, metalliesineet, hyötyjätteet (lasi, metalli, kartonki/pahvi, paperi, pakkausmuovi), puhdas puu ja käsitelty/painek. Puu, maatalouden vaarallinen jäte (myös viiltävä jäte ja lääkkeet)
Lajittelukeskus	Rusko, Oiva piste/maksulliset	Ekohaka 7, Kempele (Ekokortteli Liminka)
risu- ja haravointijäte	Puutarhajättekupongilla Ruskoon (lisäksi kuntien omia järjestelyitä ja lisämaksuja)	jäteasemille
Muut palvelut	Oulun Kiertokaari Oy	kuntien jätehuoltoyhteistyö
kiertävä keräys	ei ole	Utajärvi toukokuu ja syyskuu
täydentävä keräys	ei ole	5 keräyspistettä pakkausmuoville
Lajittelukeskus	Oulun Rusko	Ekohaka 7, Kempele (Ekokortteli Liminka)
Asiakaspalvelu	Oulun Kiertokaari Oy	Kempeleen Jättekuljetus Ky, Lakeden EKO ja kunnat
Tiedotus ja neuvonta	Jäteopas ja asiakasjulkaisu, nettisivut (chat-palvelu) + some monipuolisesti, media monipuolisesti	Ekoposti, kuntaliitteet, nettisivut + some, paikallislehdet
Tapahtumat ja koulutus	Oulun Rusko; jäteilta	paikalliset tapahtumat, erilliset info- ja koulutustilaisuudet ja kyselytunnit
Brändi	Oulun Kiertokaari Oy/ Oulun Kaupunki	Lakeuden EKO

EU:n ja Suomen kierrätystavoitteet

yhdyskuntajätteen kierrätysaste

- vuoteen 2025(2023)vähintään 55 %
  - vuoteen 2030 vähintään 60 %
  - vuonna 2035 65 %.

2016 42 %
2017 39%
2018 41%

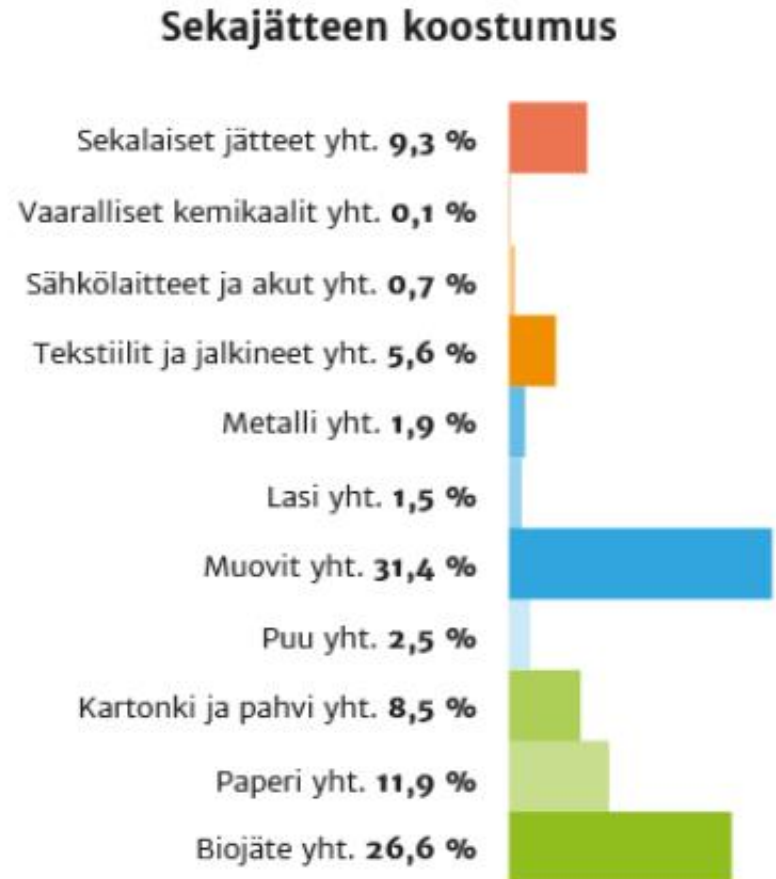
Biojätteen erilliskeräys/kompostointi vuoteen 2024 mennessä
Tekstiilijätteen erilliskeräys vuoteen 2025 mennessä
Pakkausmateriaaleille ja rakennusjätteille omat tavoitteet

Oulun alueen tilanne

Lähde: Kiertokaari vuosikertomus 2019

Lähde: Solekko –lajitella

Jätehuoltoviranomaisen toiminnan tehostus

Jätehuoltoviranomaisen toiminta		
	Oulun kaupungin yhdyskuntalauta	Lakeuden EKO
toimintakausi	vuoden 2017 loppuun	vuoden 2018 alusta
poikkeamiset	muutamia vuodessa/ei viime vuosina*	1.3. - 31.12.2019 alkaen 38 kpl 1.1. - 30.9.2020 asti 18 kpl
kompostointi-ilmoitukset	ei ilmoiteta	1.3. - 31.12.2019 alkaen 119 kpl 1.1. - 30.9.2020 asti 58 kpl
päätöksien voimassaolo	3 vuotta	3 vuotta
Kuntien jäsenyys	-	kaksi jäsentä jokaisesta kunnasta
jätteenkuljetuksen seuranta	satunnainen	nyt satunnainen = järjestelmällinen (sovelluksen käyttöönotto syksy 2020)
Anomukset poiketa jäteh.m.	Oulun kaupungin nettisivuilla yleislomake	Lakeuden EKOn kotisivujen kautta. Nyt lomakkeilla = sähköinen asiointi käyttöön syksyllä 2020
Asiakaspalvelu, tiedotus ja neuvonta	Oulun kaupungin kotisivut, asiakaspalvelu s.posti, puh. sähköinen lomake (Jäteoppaassa ei viranomastoiminnan tiedotusta)	omat kotisivut; paikallislehdet, kuntaliitteet, EKOposti, muut julkaisut, asiakaspalvelu (EKO ja kunnat) puh, s.posti, sähköinen lomake (sovelluksessa myös palaute), infotilaisuudet

* Lähde: palvelupäällikkö Ilona Suppanen

Jätehuoltoviranomaisen (2018) ja operoijan (2019) toimintaa

- ✓ KOTISIVUT: WWW.LAKEUDENEKO.FI
- ✓ JÄTETAKSAN JA JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYSTEN LAATIMINEN
- ✓ JÄTTEENKULJETUSJÄRJESTELMÄSTÄ PÄÄTTÄMINEN
- ✓ 1.3.2019 ALKAEN: KOMPOSTOINTI-ILMOITUKSIA OTETTU VASTAAN 168 KPL,
VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSIÄ JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYSTEN POIKKEAMISEEN YHT. 56 KPL
- ✓ SOPIMUKSET ALUEEN APTEEKKIEN JA SUOMEN PAKKAUSTUOTE RINKI OY:N KANSSA
- ✓ VASTAANOTTOPAIKKOJEN JÄRJESTÄMINEN JA MUUTOKSET MUHOKSELLA JA LIMINGASSA.
- ✓ NEUVONTAA JA ASIAKASPALVELUA; TILAISUUKSIA JA TIEDOTTAMISTA
- ✓ EKOPOSTI JAETAAN KAIKILLE TOUKOKUUSSA
- ✓ KIERTÄVÄ KERÄYS UTAJÄRVELLÄ TOUKOKUUSSA JA SYYSKUUSSA
- ✓ PAKKAUSMUOVIN TÄYDENTÄVÄ KERÄYS 5:LLÄ KERÄYSPISTEELLÄ ALKOI 13.9.2019
- ✓ BIOJÄTTEET KIERTOON –KAMPANJA MUHOKSELLA 8-12/2020

Tulossa:

- Polttokelpoisen jätteen sekä biojätteen siirtokuormausaseman siirtäminen pois Ekohaka 7:stä, Kempeleestä ja polttokelpoisen jätteen käsittelylaitoksen käyttöönotto
- ✓ Jätteenkuljetusrekisteri ja sähköinen asiakassovellus käyttöön vuoden loppuun mennessä, sekä kotisivujen päivitys
- Alueen jätehuollon palveluiden saatavuuden parantaminen
- Digitalisaation lisääminen toiminnassa
- ✓ Polttokelpoisen jätteen koostumuksen tutkiminen –projekti
- Alueen kiertotalous toiminnan edistäminen, kuntien hankkeisiin osallistuminen
- Jätehuoltoyhteistyö jätehuoltotoimijoiden ja –yhtiöiden kanssa
- Kierrätyskampanjoita
- Medianäkyvyyttä = kampanja tammikuussa
- Jätejakeiden käsittely ja hyödyntäminen EKOn alueelle
- Alueen jätehuoltostrategian laatiminen
- **Tulevat jätelainmuutokset?**